

Kościoły i związki wyznaniowe w działaniu

Autor tekstu: **Wojciech Pawlik**

Ponieważ aktywność kościołów i związków wyznaniowych nie musi wyczerpywać się w działalności religijnej sensu stricto, i może wkraczać w obszary pracy wychowawczej, charytatywnej, opiekuńczej, wychowawczej i in., w ankiecie umieszczono kilka pytań dotyczących tej kwestii.

Z udzielonych odpowiedzi wynika, że większość z nich albo nie korzysta z takich możliwości, albo — jeśli prowadzi taką działalność — raczej nie napotyka ani na utrudnienia organizacyjno-biurokratyczne w uruchamianiu i prowadzeniu tych placówek, ani w otrzymywaniu na nie dotacji (średnio, w ankietach są 2-3 sygnały dotyczące takich problemów w odniesieniu do poszczególnych typów placówek). Prawie wszystkie dotyczą problemów z dzierżawą i wynajęciem sal lub uzyskaniem zgody na budowę budynków (np. szkoły wyznaniowej w Warszawie — informacja od związku wyznaniowego, który prosił o zachowanie anonimowości i Domu Starców w Żywcu — inicjatywa Kościoła Wolnych Chrześcijan).

Nieco gorzej przedstawia się sytuacja samych wiernych. W odpowiedziach na pytanie otwarte, dotyczące sytuacji członków kościołów i związków wyznaniowych w placówkach opiekuńczych lub zdrowotnych zawarte są informacje o kłopotliwych sytuacjach, w jakich niektórzy z nich się znajdują:

„Największym i najczęstszym problemem w tego typu placówkach jest występująca głównie w Polsce dieta oparta na wieprzowinie. Nie ma zrozumienia, że ktoś czegoś nie je. Często trzy posiłki, to trzy porcje z wieprzowiną. Czasami odmówienie posługi z rąk księdza rzymskokatolickiego wiąże się z wrogością wśród innych pacjentów" (Zbory Boże Chrześcijan Dnia Siódmego), „Niekiedy mają miejsce wypadki proponowania tzw. sakramentów i próby zawstydzenia w przypadku odmowy. Gorzej natomiast przedstawia się sprawa w domach opieki społecznej, gdzie ograniczona świadomość podeszłego wieku jest okazją do "wciskania", np. opłatka itp". („Strażnica". Związek Wyznania świadków wyznania w Polsce), „Częstokroć w szpitalach zdarzają się utrudnienia w dostępie do wiernych, w udostępnianiu sal do posług religijnych" (Kościół Nowoapostolski w Polsce).

Szczegółowe opisy takich przypadków (bądź informacje ogólne) znajdują się tylko w kilku ankietach, w pozostałych raczej wskazuje się na brak problemów — podkreślmy jednak raz jeszcze, że w przypadku tzw. zjawisk trudnych statystyczna miara zjawiska nie zawsze jest miarą pozwalającą na bagatelizowanie zjawiska.

Ankietowane kościoły i związki wyznaniowe mają stosunkowo słabe zakorzenienie instytucjonalne, większość - ma mało członków, więc ewentualne problemy, które ich dotyczą często wyrażają się wyrażają się bardziej w indywidualnych przypadkach niż masowo występujących zjawiskach.

Żaden z nich nie posiada własnego ordynariatu polowego, tylko 6 posiada własnych kapelanów więziennych. Sytuację ich członków przebywających w wojsku lub zakładach karnych utrudnia to, że jest ich mało i ze względu na duże rozproszenie trudno jest im zapewnić posługę duszpasterską. W tej sytuacji tym bardziej ważne staje się, by zagwarantować im poszanowanie ich „prywatnych" praktyk religijnych w warunkach tych instytucji (przestrzeganie określonych potraw, postów, świąt itp.) Kilka kościołów sygnalizowało np. problemy z przestrzeganiem „soboty jako dnia świątecznego" odbiegających od rutyny „prywatne".

Z otrzymanych informacji wynika, że problemy te statystycznie są raczej rzadkie, albo wręcz nie występują wcale (dotyczy to np. pacyfistów, który po wprowadzeniu służby zastępczej został — jak wynika z odpowiedzi udzielonych w ankiecie — skutecznie rozwiązany). Równocześnie kościoły i związki wyznaniowe postulują w swoich odpowiedziach zwiększenie „elastyczności" przyjętych rozwiązań, np. zapewnić swobodny dostęp duchownych do swoich wiernych przebywających w tych instytucjach, udzielać im okresowych przepustek na czas świąt religijnych, wprowadzić praktykę honorowania zaświadczeń o przynależności wyznaniowej i związanych z tym wymogach religijnych itp.

Wiele z problemów (jak np. prawo do posiadania własnego ordynariatu polowego) może być jednak rozwiązanych tylko na drodze stosownych ustaw. Tymczasem, jak wynika z

ankiety, takie umowy ma podpisane z państwem polskim tylko 5 kościołów i związków wyznaniowych. I choć większość z ankietowanych respondentów instytucjonalnych nie odczuwa potrzeby i czyni starań w kierunku podpisania takich umów, to w kilku przypadkach ankietowani informowali o takich staraniach, i o trudnościach z tym związanych.

Tylko dwa spośród ankietowanych kościołów i związków wyznaniowych jest członkiem Polskiej Rady Ekumenicznej. Ankietowani na ogół dystansowali się wobec jej działań i nie postrzegali jej jako instytucji przydatnej w rozwiązywaniu ich problemów.

Wojciech Pawlik

Doktor z Instytutu Stosowanych Nauk Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 31-10-2003)

[Oryginał..](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,2859) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,2859>)

Contents Copyright © 2000-2008 by Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę podkatalogów, skrypty JavaScript oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl